

俄華水利工程詞彙

(初稿)

中央人民政府水利部專家工作室編印

一九五五年一月

前 言

正確地學習和運用蘇聯的先進經驗是勝利完成我國各項建設任務的一個重要因素。幾年來我國水利建設事業獲得的成就都和蘇聯專家的幫助以及初步運用蘇聯先進水利建設經驗分不開的。爲了使水利建設更好地爲國家工業化和農業的社會主義改造服務，並逐步戰勝水旱災害，爲農業增產服務，必須更加認真學習蘇聯先進經驗和最新科學技術成就。因此，閱讀俄文水利書籍和翻譯工作，更顯得重要。爲了適應當前需要，本室曾於一九五三年將日常翻譯工作中所積累的俄文詞彙編印成「俄華水利技術詞彙初稿」供內部工作和學習參考之用。但隨着祖國水利建設事業的日益開展，這本詞彙在內容上已不能滿足各地水利工作同志學習和工作上迫切的需要。爲此本室於去年三月着手編輯這本「俄華水利工程詞彙初稿」。

本詞彙約有二萬四千詞彙，主要包括：土壤改良（灌溉、排水）、水工結構、水工試驗、土工試驗、水文、水土保持、水利發電、地質、測量以及其他有關專業的一些常用詞彙。

本詞彙基本取材於前編「俄華水利技術詞彙初稿」以及在翻譯各種材料中新積累的詞彙，此外並參考了「德俄水利技術字典」、「俄英工程化學字典」以及其他有關辭典。本部許多單位在提供詞彙和參與校訂工作上，給了我們許多幫助，僅在此一併致謝。

由於參與編輯工作同志的經驗不足，加以時間匆促，錯誤在所難免，希望讀者隨時指正，以便正式出版時修訂。

中華人民共和國水利部專家工作室

一九五五年一月

說 明

1. 本辭典各詞均按俄文字母表順序排列。
2. 複合詞彙按主體名詞爲序排列。主體名詞相同的各複合詞彙按下列次序順序排列：主體名詞前帶形容詞者，後帶形動詞者，後帶第二格名詞者，帶前置詞定語、補語、或狀語者。遇有重複的名詞，用第一個字母代替。列如：

грунт	土壤
аллювиальный грунт	沖積土
болотистый г.	沼澤土
г., насыщенный водо́й	飽和土
г. дна реки	河底土，河底
г. в естественном состоянии	原狀土

3. 如一個詞彙有幾種譯法，則意義相同的用逗號分開，意義不相同的用分號分開。

4. 俄文詞彙和中文解釋中括在括弧內的字係可有可無的字或解釋。

5. 一個字上有兩個重音者表示兩個重音都通用。

6. 未完全肯定的解釋加上 [' '] 符號表示。例
如：

гатка́н ‘拔乾’（塊層岩）

俄文字母表

Аа Бб Вв Гг Дд

Ее Жж Зз Ии Йй

Кк Лл Мм Нн Оо

Пп Рр Сс Тт Уу

Фф Хх Цц Чч Шш

Щщ Ъъ Ыы Ьь Ээ

Юю Яя

目 錄

	頁數
前 言.....	1
說 明.....	1
俄文字母表.....	1
詞彙本文	
А	1—22
Б	22—62
В	62—143
Г	143—192
Д	192—244
Е	244—246
Ж.....	246—252
З	252—292
И	292—314
К	314—415
Л	415—442
М	442—497
Н	497—543
О	543—608
П	608—771
Р	771—852
С	852—1004
Т	1004—1062
У	1062—1113

	頁數
Φ	1113—1131
X	1131—1138
Ц	1139—1147
Ч	1147—1156
Ш	1156—1176
Щ	1177—1182
Э	1182—1197
Ю	1197—1198
Я	1198—1202

附 錄

1. 各種單位簡寫表
2. 數學符號表
3. 力學各單位間的關係
4. 拉丁字母讀法
5. 希臘字母讀法
6. 數字字首表
7. 長度換算表
8. 面積換算表
9. 容積換算表
10. 重量換算表
11. 速率換算表
12. 流量換算表
13. 壓力換算表
14. 熱度換算表
15. 水的密度、滯性、表面張力及水汽壓力表
16. 常用縮寫簡寫字表
17. 全國河流名稱中俄對照表

А

- абера́ция 光行差, 像差
сфе́рическая а́беррация 球面像差
хрома́тическая а. 色像差
абза́ц 節, 段; 建築物的凹處
абля́ция 磨削, 消融
абразы́в 磨料, 磨礫物
абра́зия 磨耗, 磨損
а́брис 等高綫, 輪廓; 導綫
абсорбе́нт 吸收劑; 吸收器
абсо́рбер 吸收器, 減震器
абсорбцио́метр 吸收氣體計量器
абсо́рбция 吸收
абсоце́мент 石棉水泥
абсцисса 橫座標, 橫綫
аванка́мера 前室, 前池
водоприёмная аванка́мера 受水前室
а. шлю́за 船閘的前室
аванпо́рт 外港
входно́й аванпо́рт 前池

-
- авантюри́н 砂金石
- авáрия 事故
- авгíт 普通輝石（輝石）
- авиаразвѣдка 航空勘測
- авиасъѣмка 航空測量
- автоба́за 汽車場
- автобетономешáлка 自動混凝土攪拌機
- автоблокирóвка 自動閉塞裝置
- автогара́ж 汽車庫
- автодоро́га 汽車路
- автокра́н 自動起重機
- авто́л 汽車潤滑油，機油
- автомáт 自動機
- автомáт для дугсво́й свáрки 自動電弧
銲接機
- автоматизáция 自動化
- автомобíль 汽車，小汽車
- грузовóй автомобíль 運貨汽車，載重汽
車
- автомотрíса 軌道檢查車，有軌汽車
- автонаме́тка 自動測深桿

- автопарк 汽車庫
автопоёлка 自動喂水器
автоприцеп 自動拖車
авторегулировка 自動控制，自動調節
автостоп 自動停車裝置
автострада 汽車道，公路
автосцепка 自動聯結器，自動車鈎，詹天佑
鈎
автотранспорт 汽車運輸
агат 瑪瑙
агент 作用力（地質營力）；劑；因素
атмосферный агент 大氣因素
окисляющий а. 氧化劑
агломерат 塊集岩，集塊岩
агрегат 集晶，集料，集合體，聚集體；機
組；復合機，聯動機；團聚體
запасный агрегат 備用聯動機
насосный а. 抽水機機組
резервный а. 備用設備，備用機組
турбинный а. 水輪機機組
насосно-моторный а. 抽水機馬達聯動機

агрегáт

а. возбуждения 勵磁機組

а. машины 機組

а. центробежного насоса 離心式抽水機
組

агрегáтность 團聚性

агрессíвность 侵蝕性

высокая агрессíвность 高侵蝕性

а. выщелачивания 淋溶侵蝕性，溶漿侵
蝕性，溶濾侵蝕性

агрессия 侵襲力，侵蝕作用

химическая агрессия 化學侵蝕

агрикультура 農業，耕作，園藝，農藝

агробиолóгия 農業生物學

агроклиматолóгия 農業氣候學

агролесомелиорация 農業森林土壤改良

агроном 農學家

агротехника 農業技術，耕作技術

агрофон 農業環境

адамемит 斜長花崗石

адвекция 平流

адвѣкція

адвѣкція хóлода 寒冷平流

адгѣзія 黏附

адсóрбція 吸着, 吸着作用, 面吸作用

сухая адсóрбція 乾燥面吸法

а. водяно́го па́ра 水汽面吸法

а. моле́кул мы́ла 皂劑分子表面吸收

адуля́р 冰長石

азбѣст 石棉

áзимут 方位角

и́стинный áзимут 眞方位角

магні́тный а. 磁方位角

обра́тный а. 反方位角

прямо́й а. 正方位角

а. про́йденного напра́вления 後視方位
角

азо́т 氮

азотоба́ктер 好氣性自生固氮細菌

áйсберг 冰山

акаде́мия 研究院

Акаде́мия Нау́к Кита́я 中國科學院

акаде́мия

А. На́ук СССР 蘇聯科學院

аква́тория 海港水面，水上飛機降落場水面

акведу́к 渡槽

железобетонный акведу́к 鋼筋混凝土渡槽

а. из листового желе́за 鐵板渡槽

аквилон 北風

акклиматиза́ция 服水土，風土馴化

аккумуля́рование 蓄積，儲藏

гидравлическое аккумуля́рование

эне́ргии 水力蓄能

а. воды́ в. водохрани́лище 水庫蓄水

а. дождевых вод 雨水儲蓄

а. (запасание) эне́ргии 能量儲蓄，蓄能

а. паводковых вод 蓄洪

а. паводка 蓄洪

аккумулято́р 蓄電池

возду́шный аккумулято́р 空氣室

гидравлический а. 水力蓄能機

а. гидроэне́ргии 水力蓄能機

аккумулятор

а. энергии 蓄能機

аккумуляция 儲存

акр 英畝

акселератор 加速器

акселерация 加速，加速度；促進

аксиома 公理

аксонометрия 投影幾何

актѣвность 活性，積極性

актинолѣт 陽起石

актинометр 日光輻射計，露光計

актиномицѣты 放綫菌類，星菌

акустика 聲學

алатырь 琥珀

алгебра 代數學

алебастр 雪花石膏

алеврѣты 粉質岩

алидада 照準儀

закрѣтая алидада 全閉式照準儀

алкоголь 酒精

аллофан 鋁石英

алма́з	金剛石	
алуни́т	明礬石	
альбе́до	反射率	
альбедомéтр	反射率測定器	
альби́т	鈉長石，曹長石	
альдебáран	畢宿五	
альманди́н	鐵鋁榴石，貴榴石	
альтернáтор	交流發電機	
альтимéтр	測高計，測高器	
алю́вий	沖積土，沖積層	
алюминáты	鋁酸鹽類	
алюми́ний	鋁	
кремнокислый алюми́ний		矽酸鋁
сернокислый а.		硫酸鋁
хлористый а.		氯化鋁
алюмосилика́ты		矽酸鋁
амети́ст	紫水晶	
аммиа́к	氨，阿莫尼亞	
аммо́ний	銨	
сернокислый аммо́ний		硫酸銨
углекислый а.		碳酸銨

аммоніт	菊石
амортиза́тор	減震器，緩衝器
амортиза́ция	折舊
áмпер	安培
амплитуда́	幅，振幅，變幅
волнова́я амплитуда́	波幅
годова́я а.	年變幅
многолéтняя а.	多年變幅
наибóльшая а. колеба́ния у́ровней	最大 水位變幅
а. колеба́ния	漲落（幅）值，變幅
а. колеба́ния температу́ры	溫度的變幅
а. колеба́ния у́ровня	水位變幅，水位較 差
а. колеба́ния у́ровня воды́	水位變化幅 度
а. прили́ва	潮差，潮幅
а. прили́ва и отли́ва	潮差
а. су́точного колеба́ния	晝夜變幅
а. ци́кла напряже́ния	應力循環幅度
амфибо́л	閃石

- амфиболіты 閃岩，角閃岩
- амфитеатр 圍場，半圓形劇場
- анализ 分析
- векторный анализ 向量分析
- весовой а. 重量分析
- газовый а. 氣體分析
- гармонический а. 調和分析
- гранулометрический а. 顆粒分析
- гранулометрический а. наносов 泥沙顆粒分析
- капельный а. 滴定分析
- качественный а. 定性分析
- количественный а. 定量分析
- лабораторный а. 化驗分析，實驗室分析
- механический а. (путём просеивания)
機械分析 (篩分法)
- механический а. состава грунта 底土組成的機械分析，土料機械分析
- объёмный а. 容積分析
- пространственный а. 尺度分析，因次分析
析 〔分析
- радиохимический а. 放射性元素的化學

анализ

рентгенографический а. X光分析

ситовый а. 羅篩分析, 篩分分析

стадийный а. 階段分析

структурный а. 結構分析

химический а. 化學分析

а. напряжения 應力分析

а. размерности 尺度分析, 因次分析

а. синоптических карт 天氣圖分析

а. сточных вод 污水分析

а. при помощи модели 模型分析

аналогия 相似 (類似)

полная аналогия 全相似, 比擬

термодинамическая а. 熱力學比擬法

упругая а. 彈性比擬法

электрическая а. 電學比擬法

анаморфоз 畸形 (植); 漸進變化 (生物)

ангар 飛機庫

ангидрид 酸酐, 無水酸

угольный ангидрид 二氧化碳

а. серной кислоты 硫酸酐, 無水硫酸